

FutureBuilt
Josefinesgt. 34
0350 OSLO

Trondheim, 22.06.2018

Deres ref.:
18011140 Birgit Rusten

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/2354

Saksbehandler:
Hepsø, Marit

Tildeling av tilskudd - Sirkulære bygg

Det vises til deres søknad om tilskudd av 14.02.2018 med referansenummer 18SBEBFA. Det er søkt om et tilskudd på kr 3 000 000. Miljødirektoratet gir med dette et tilsagn om senere utbetaling av tilskudd på kr 3 000 000. Tiltaket som gis tilsagn om tilskudd er "Sirkulære bygg".

Beskrivelse av tiltaket:

"Nye bygg blir stadig mer energieffektive, og da står materialbruk igjen som den største bidragsyteren til klimagassutslipp i et byggs livsløp. En spennende mulighet for å få ned disse utslippene er å tenke sirkulær design og bygg som materialdepot, og dermed lukke materialkretsløpet.

Sirkulær design handler om gjenbruk og "upcycling" - om innovativ ombruk og redesign av bygg, bygningskomponenter og -materialer. Det handler om å tenke langsiktig og planlegge for framtidig ombygging og demontering. Det handler om digitalisering og det å skaffe seg oversikt over hva som finnes i byggene og byene våre av materialressurser. Og det handler om nye forretningsmodeller og nye typer eierskap.

I Nederland er "Pay per Lux"-konseptet introdusert i markedet og det tilbys lys som tjeneste istedenfor å selge lamper. Det gjøres også med fasader, interiør og bygningskonstruksjoner. Eierskapet beholdes av produsenten som i neste omgang henter produktene og materialene tilbake for å kjøre dem inn i materialkretsløpet på nytt.

Denne søknaden omfatter: a) piloter, produkt- og konseptutvikling og b) spredning

a) Piloter, produkt- og konseptutvikling

FutureBuilt er i dialog med flere utbyggere og næringsaktører som har signalisert interesse for å delta i en koordinert utvikling av nye produkter og konsepter for sirkulær materialbruk i byggsektoren.

Kick-off for prosessen er en studietur til Nederland, som er Europa-ledende på sirkulærøkonomi. Byggenæringen i Nederland har satt sirkulær design på agendaen og de første sirkulære byggene er realisert.

I etterkant av studieturen vil vi arrangere workshops og innovasjonsprosesser for utvikling av konsepter for sirkulære bygg knyttet til konkrete byggeprosjekter. Her vil vi sammen med utbyggerne engasjere brede og tverrfaglige design-team som også omfatter produkt- og materialleverandører.

Siste fase er oppføring av sirkulære pilotbygg som forbildeprosjekter i FutureBuilt. Vi har pr i dag inngått avtale med Ragn Sells om et sirkulært avfallsanlegg i Drammen og med OBOS om samarbeid om sirkulære løsninger på Fornebu. Vi er videre i prosess med Avantor om en "Ombrukskatedral" i Nydalen og med Eiendomsavdelingen i Bærum om sirkulære boliger.

Målet er å gjennomføre 3 sirkulære pilotbygg.

b) Spredning

Prosjektet vil bli gjennomført etter prinsippet om "åpen innovasjon". Parallelt med utviklingsprosessen, prosjektering og oppføring av pilotbygg, vil vi gjennomføre en bred kommunikasjon av prosess og resultater, konsepter, produkter og bygg. Dette vil skje ved åpne seminarer og frokostmøter, på FutureBuilt konferansen, gjennom Urban Future 2019 som vi co-arrangerer som del av Oslo - Europeisk miljøhovedstad, og ved artikler i fagpresse og nyhetsbrev.

..

BAKGRUNN

Miljødirektoratet mottok 355 søknader til tilskuddsordningen "Klimasats - støtte til klimasatsing i kommunene" i 2018. Søknadene hadde et samlet søknadsbeløp på totalt 318 millioner kroner. Rammen for tildeling er 147 millioner i 2018. Dette betyr at flere klimatiltak ikke får støtte, og at noen får mindre enn omsøkt.

Formålet med ordningen er å bidra til reduksjon av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet har vurdert søknadene i henhold til tildelingskriteriene og prioriteringskriteriene. Ved prioritering av søknadene har vi vektlagt:

- Potensial for utslippsreduksjon
- Grad av innovasjon i omstilling til lavutslippssamfunnet
- Overføringsverdi og spredningspotensial
- Realistisk budsjett for kostnader, og plan for gjennomføring og framdrift
- Ambisjoner for klimagassreduksjon utover minimumskrav i lover og forskrifter
- Andre effekter av tiltaket, positive og negative
- At tiltaket ikke er berettiget støtte fra andre statlige ordninger

MILJØDIREKTORATETS VURDERING

Miljødirektoratet har mottatt søknader om støtte til klimavennlige bygg for 77,5 millioner kroner, inkludert noe støtte til klimatiltak på anleggsplasser. Potensialet for å kutte klimagassutslipp og realisere lavutslippssamfunnet er betydelig i byggesektoren. Vi har prioritert å støtte de byggsøknadene som har størst potensial for utslippsreduksjon på kort sikt, og/eller potensial til å bidra til lavutslippssamfunnet på lengre sikt. Vi har valgt ut de byggeprosjektene som fremstår som særlig innovative og ambisiøse, ved at de tar i bruk klimavennlige løsninger som er mer ambisiøse

enn dagens krav og praksis, og gir vesentlige muligheter for utslippskutt. Vi har også prioritert prosjekter som har en målrettet strategi for å ta i bruk klimavennlige løsninger i bygg innenfor flere tema eller i flere deler av byggeprosessen - for eksempel både i valg av byggematerialer, tekniske systemer, energiløsninger og transport knyttet til bygget, ved oppføring og drift. Innenfor dette prioriterer vi å gi økonomisk støtte til klimavennlig materialbruk i prosjektene. For forprosjekter er det tilstrekkelig at kommunen har ambisjoner om å undersøke klimamuligheter ut over minimumskrav på ett eller flere tema, som for eksempel klimavennlig materialbruk.

Miljødirektoratet viser til søknad samt tilleggsinfo sendt på e-post 18.4.2018, angående budsjett og egeninnsats i prosjektet, og telefonsamtale 21.6.2018 om hvilke bygg som er aktuelle pilotbygg i prosjektet.

FutureBuilt har søkt om 3 000 000 kr til å gjennomføre sirkulære løsninger i tre pilotbygg i FutureBuilt-programmet. Midlene ønskes blant annet brukt til å etablere og drifte en samarbeidsarena, studietur om sirkulære løsninger for bygg, workshops med utbyggere og merkostnader for sirkulære materialer og prosjektering i de tre pilotbyggene.

Potensialet for klimakutt ved å gjenbruke bygningsmaterialer fremfor å ta i bruk nyproduserte materialer, er betydelig i byggenæringen, som er en stor forbruker av materialressurser. Potensialet for å stille klimakrav i offentlige anskaffelser er også stort. Prosjektet fremstår som innovativt og ambisiøst ut over dagens regelverk og praksis, og med en helhetlig klimaambisjon på flere tema. FutureBuilt skal kartlegge nye sirkulære løsninger, og ta disse i bruk i tre konkrete prosjekter. Det vil potensielt kunne bidra til lavere klimagassbelastning i de konkrete byggene, samtidig som det vil bidra til å øke kompetansen om klimavennlige anskaffelser og nye løsninger for å gjenbruke materialer og produkter i bygg. Det teller også positivt at prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom flere kommuner og andre aktører i næringsliv og organisasjoner, som Stålforbundet og RagnSells. Potensialet for overføringsverdi er stort. Videre er det positivt at FutureBuilt og deltakerkommunene har planer og metoder for å dele informasjon og erfaringer fra prosjektet.

Det kan være utfordringer knyttet til omsetning av brukte byggevarer, blant annet knyttet til dokumentasjon. Vi oppfordrer derfor FutureBuilt til å ha aktiv dialog med Direktoratet for byggkvalitet angående regelverket for gjenbruk av materialer og produkter i bygg. Hanne Prestmo i DiBK er en relevant kontakt. Prosjektet bør også vurdere samarbeid med andre relevante fagmiljøer, som for eksempel NHP-nettverket (Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall).

Det er positivt at kommunene gjennom FutureBuilt bruker sin rolle som pådriver for gode klimaløsninger, og får med seg private og offentlige utbyggere. Det er imidlertid et viktig kriterium for tilskudd at kommunen stiller med en egeninnsats i prosjektet. Det går frem av søknaden at det i hovedsak er private utbyggere som så langt er tenkt som piloter på sirkulære bygg. Klimasats er en støtteordning som skal gå til kommuner og fylkeskommuner. Vi forutsetter derfor at minst ett, og helst flere, av de konkrete pilotbyggene på sirkulære bygg, skal oppføres av kommunale eller fylkeskommunale utbyggere, slik at prosjektet får en vesentlig kommunal egenandel i form av arbeidstid eller investeringer.

Støtte fra Klimasats skal dekke merkostnader ved å benytte mer klimavennlige materialer enn det som ellers vil blitt benyttet. Klimanytten og merkostnaden ved klimavennlig materialbruk skal

beregnes, og vi ber om at kommunene prioriterer de mest kostnadseffektive klimatiltakene innen temaet sirkulære bygg.

STØTTESUM

Miljødirektoratet gir tilsagn om inntil kr 3 000 000 i støtte til prosjektet. Støtten kan dekke 75% av merkostnadene ved benytte mer klimavennlige materialer enn det som ellers ville blitt benyttet. Resterende prosjektkostnader knyttet til prosess støttes med maksimalt 50% av dokumenterte kostnader. Miljødirektoratet støtter ikke utgifter til studietur som er oppført i budsjettet. Studieturen er allerede gjennomført.

FORUTSETNINGER FOR STØTTEN

Det er en forutsetning for støtten at minst ett, og helst flere, av de tre pilotbyggene er kommunale bygg som skal brukes i kommunal virksomhet som ikke regnes som økonomisk aktivitet i relasjon til statsstøttereglene. Eksempler på dette er kommunal administrasjon, skole, sykehjem, omsorgsboliger mv. Eksempler på økonomisk aktivitet er utleie av næringsbygg til private aktører. Dersom prosjektet skal omfatte et bygg som eies av andre enn kommunen, eller et kommunalt eid bygg som skal brukes i økonomisk aktivitet, er det en forutsetning at denne virksomheten ikke mottar støtte (i form av pengestøtte, prosesstøtte eller andre bidrag) til en verdi av mer enn 200.000 euro over 3 år, jf. forskrift 2008 nr 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt § 2 (bagatellmessig støtte). Vi forutsetter videre at virksomheten ikke i tillegg får offentlig støtte fra annet hold som gjør at samlet støtte overstiger 200.000 euro over 3 år.

RAPPORTERINGSKRAV OG UTBETALING

Utbetaling skjer senere, på grunnlag av innsendt regnskap og rapport.

Rapportering for Klimasats-midlene skjer i elektronisk søknadssenter. Logg på med samme bruker som leverte søknaden. Det er mulig å legge inn rapport så snart regnskapet er klart, selv om dette er før rapporteringsfristen.

Regnskapet for merkostnader ved klimavennlige valg skal være bekreftet av økonomisjef eller tilsvarende, kommunerevisjon eller ekstern revisor. Når samlet tilsagn er over 1 million kroner skal sluttregnskapet i sluttrapporten være bekreftet av revisor. Dersom egeninnsats oppført i søknaden omfatter kommunal arbeidstid kan tiden regnskapsføres med inntil kr 500 kr/time. Dette gjelder alle involverte kommuner, inkludert kommunen i rollen som utbygger.

Utbetaling i 2020 og senere er med forbehold om Stortingets bevilgning.

Som del av rapporteringen ber vi om:

- Dokumentasjon av beregnet klimagassreduksjon av tiltaket, i www.klimagassregnskap.no eller andre etablerte metoder eller standarder.

- Dokumentasjon av beregnede merkostnader for klimatiltakene, i forhold til alternative materialvalg i bygget og løsninger på

Følgende rapportering er en forutsetning for tilsagnet om tilskudd:

Leveres	Beskrivelse	Frist
Delrapport	Delrapport med bekreftet regnskap	01.08.2019
Sluttrapport	Sluttrapport med revisorbekreftet regnskap	01.08.2021

Beløpet vil utbetales innenfor følgende plan:

Planlagt utbetalt	Beskrivelse	Beløp
201910	Første delutbetaling av tilskudd	1 000 000
202010	Andre delutbetaling av tilskudd	1 000 000
202112	Sluttutbetaling av tilskudd	1 000 000
202008	Delrapport med bekreftet regnskap	0

Tilsagnet er gyldig til 31.10.2021. Dersom rapportering som vist over ikke overholdes, bortfaller tilsagnet om tilskudd, og tilsagnsbeløpet vil da omdisponeres til andre formål.

Dersom forutsetningene for gjennomføring av tiltaket endres vesentlig eller bortfaller (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig), skal Miljødirektoratet underrettes umiddelbart.

Det gjøres oppmerksom på at Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen med hjemmel i bevilgningsreglementet kan iverksette kontroll av om tilskuddet er benyttet i samsvar med forutsetningene.

Vi gjør videre oppmerksom på at Miljødirektoratet helt eller delvis kan kreve et eventuelt utbetalt tilskudd tilbakebetalt dersom midlene ikke brukes i henhold til forutsetningene eller at forutsetningene for tilsagnet bortfaller.

Regnskapsbilag knyttet til gjennomføringen av tiltaket skal oppbevares i minst 10 år, eller i henhold til regnskapsloven, dersom din virksomhet er underlagt denne.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Herdis Laupsa
seksjonsleder

Marit Hepsø
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi:
Fylkesmannen i Oslo og Akershus

. . .